

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Ректор Державного закладу
«Державна екологічна академія
післядипломної освіти та управління»**



О.І. Бондар

«__» травня 2015 р.

**КОНЦЕПЦІЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ
АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ТА УПРАВЛІННЯ
МІНПРИРОДИ УКРАЇНИ
щодо підготовки фахівців
у галузі знань 19 – «Архітектура та будівництво» за спеціальністю
193 «Геодезія та землеустрій» із спеціалізацій «землеустрій і
адміністрування землекористування»; «інспектування господарської
діяльності в галузі використання та охорони земель»**

Київ - 2015

I. ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЛЦЕНЗУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ

Досвід розвинутих країн світу переконливо свідчить, що для оперативного вирішення проблеми подолання інформаційного та науково-методичного розриву між постійним оновленням технологій та старінням професійних навичок і знань необхідно забезпечити розвиток, насамперед, галузевої наукової школи, розробити стратегію, шляхи та засоби вдосконалення післядипломної освіти та підготовки фахівців.

Важливість екологічної підготовки визначено у ст. 7 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», у якій зазначено, що наявність екологічних знань є обов'язковою кваліфікаційною вимогою «...для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням природних ресурсів та призводить до впливу на стан навколишнього природного середовища». Враховуючи екологічний стан земельних та інших природних ресурсів в країні та важливість формування сталого земле- та природокористування відповідно до вимог підсумкових документів Конференції ООН із сталого розвитку *RIO – 20*, Стратегії державної екологічної політики на період до 2030 року, розділу 6 Угоди про Асоціацію між Україною та країнами ЄС важливим стає активізація реалізації державної екологічної політики в галузі земельних відносин, сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки.

Цим і обумовлені перспективи розширення післядипломної освіти та підготовки фахівців в межах галузей знань 10 – «Природничі науки» та 19 «Архітектура та будівництво» із спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» по спеціалізації землеустрій та адміністрування землекористування.

В Україні чинне законодавство передбачає екологічну грамотність та частково регулює необхідність дотримання кваліфікаційних вимог для діяльності, пов'язаної із впливом на земельні ресурси та довкілля. Втім слід відзначити, що існуючі нормативні акти з цього питання повною мірою не реалізуються. На сьогодні не виконується ст.7 Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища” щодо обов'язковості наявності екологічних знань в усіх посадових осіб та фахівців, діяльність яких

пов'язана з використанням природних ресурсів та призводить до впливу на стан навколишнього природного середовища. На жаль не реалізується Концепція екологічної освіти і виховання в Україні, відсутня система екологічної підготовки та післядипломної освіти державних службовців, спеціалістів органів місцевого самоврядування які ухвалюють екологічно значущі управлінські рішення, безперервної екологічної освіти та виховання для всіх вікових та професійних категорій населення.

Це є реальним чинником погіршення стану земельних ресурсів та довкілля і суттєвою перешкодою для реалізації державної екологічної політики в галузі земельних відносин і природокористування у цілому, та у сфері землеустрою і державного контролю за використанням та охороною земельних і інших природних ресурсів зокрема.

При цьому слід відзначити, що організація наукової підготовки та післядипломної освіти державних службовців з екологічним ухилом у сфері землеустрою та адміністрування землекористування й державного контролю за використанням та охороною земель на сьогодні вищими навчальними закладами України не здійснюється.

У зв'язку із децентралізацією органів виконавчої влади і передбачуваної передачі частини повноважень територіальним громадам, акценти діяльності фахівців із землеустрою зміщуються в напрямку територіального планування розвитку землекористування, його державного адміністрування та посилення державного контролю за використанням і охороною земельних та інших природних ресурсів, що тісно пов'язані із землею.

Зважаючи на викладене та у зв'язку із відновленням ролі держави у адмініструванні землекористування методом землеустрою, виникає нагальна необхідність підготовки біля 5000 магістрів із землеустрою за спеціалізаціями землеустрій та адміністрування землекористування для фахівців землевпорядного профілю та територіальних громад. За вказаними категоріями фахівців спеціалізована підготовка в Україні відсутня.

У зв'язку із прийняттям в 2014 р. нової редакції закону України «Про вищу освіту», яким передбачено відсутність освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, академією було прийнято рішення про здійснення підготовки,

спрямованої на оволодіння знань магістра із спеціалізації «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» в межах спеціальності «Геодезія та Землеустрій» які на даний час відсутні але в умовах євроінтеграційних процесів - затребувані.

II. АКТУАЛЬНІСТЬ, МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Під впливом людської діяльності постійно змінюється система земле- та природокористування на глобальному і регіональному рівнях. Деякі наслідки цих змін вже виявляються у вигляді прогресуючої деградації ґрунтів і дефіциту продовольства, інші чекають нас в майбутньому. Глобальне потепління в найближчих 10-20 років - явище майже неминуче. Лише негайне зменшення промислових викидів могло б уповільнити накопичення в атмосфері вуглецю і інших газів, що обумовлюють парниковий ефект. Зростання чисельності населення і низький рівень сталості сільськогосподарського та природоохоронного землекористування – основні чинники, загрозові збереженню земельних, водних, лісових та інших ресурсів. Якщо так продовжуватиметься, то людину чекають катастрофічні наслідки. Світова економіка витрачає природні ресурси швидше, ніж вони можуть бути заповнені. Разом з тим існують поки що шляхи, які дозволяють підтримувати економічне зростання без порушення цілісності природного середовища.

В найважливіших міжнародних документах останнього десятиріччя, присвячених проблемам навколишнього середовища і гармонійного розвитку людства велика увага приділяється екологічній культурі і свідомості, підвищенню екологічної обґрунтованості екологічно значущих управлінських рішень, інформованості відповідальних посадових осіб та населення про екологічну ситуацію в світі, регіоні, місці проживання, їх обізнаності з можливими шляхами вирішення різних екологічних проблем, з концептуальними підходами до збереження земельних та інших природних ресурсів, біосфери і цивілізації. Разом з тим, досвід розвинутих країн світу переконливо свідчить, що для оперативного вирішення проблеми подолання

інформаційного та науково-методичного розриву між постійним оновленням технологій та старінням професійних навичок і знань необхідно забезпечити розвиток, насамперед, галузевої наукової школи, розробити стратегію, шляхи та засоби вдосконалення підготовки та перепідготовки кваліфікації фахівців різних напрямів.

Тому потреба в придбанні основ земельно-екологічних професійних знань пов'язаних з ринковими економічними, екологічними, соціальними, правовими відносинами власності на землю і інші природні ресурси та в постійному підвищенні їх рівня надзвичайно висока.

Цим і обумовлені перспективи здійснення підготовки фахівців у галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій» за визначеними спеціалізаціями: «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель».

В Україні чинне законодавство передбачає екологічну грамотність та частково регулює необхідність дотримання кваліфікаційних вимог для діяльності, пов'язаної із впливом на земельні ресурси та довкілля. Втім слід відзначити, що існуючі нормативні акти з цього питання повною мірою не реалізуються. На сьогодні не виконується ст.7 Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища” щодо обов'язковості наявності екологічних знань в усіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням природних ресурсів та призводить до впливу на стан навколишнього природного середовища в цілому, і земельних ресурсів зокрема. Також, на жаль не реалізується Концепція екологічної освіти і виховання в Україні, відсутня система екологічної підготовки та післядипломної освіти «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» і державних службовців, спеціалістів органів місцевого самоврядування із кваліфікацій «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» які ухвалюють

екологічно значущі управлінські рішення, безперервної екологічної освіти та виховання для всіх вікових та професійних категорій населення

Це є реальним чинником погіршення екологічного стану землекористування та довкілля і суттєвою перешкодою для реалізації державної екологічної політики в галузі використання та охорони земель у цілому та у сфері землеустрою і державного контролю за використанням та охороною земель зокрема.

При цьому слід відзначити, що організація наукової підготовки та післядипломної освіти державних службовців з екологічним ухилом у сфері землеустрою та адміністрування землекористування й державного контролю за використанням та охороною земель на сьогодні вищими навчальними закладами України не здійснюється.

Враховуючи вище зазначене, у Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління Мінприроди (далі Академії) разом з Національним агентством державної служби України здійснюється формування цілісної, практично-орієнтованої системи екологічної підготовки та післядипломної освіти державних службовців, в якій передбачається забезпечити організаційне, навчально-методичне, наукове та нормативно-правове забезпечення комплексної професійної екологічної підготовки державних службовців V – VI категорій, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад (або II – V груп посад державної служби).

На сучасному етапі розвитку професійної підготовки та післядипломної освіти державних службовців екологічна підготовка має стати важливою складовою повноцінної ефективної системи неперервного професійного навчання державних службовців, яка буде відповідати кращим європейським стандартам освіти продовж життя.

Тому в Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління розроблена і погоджена з Національним агентством України з питань державної служби Комплексна професійна програма екологічної підготовки державних службовців, за якою щорічно доцільно забезпечити підготовку та післядипломну освіту відповідних фахівців до 2020 р. не менше 200 осіб державних службовців у сфері землеустрою і державного контролю за

використанням та охороною земель.

Мета підготовки та післядипломної освіти із галузі знань «Архітектура та будівництво» за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» із спеціалізацій «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель»: забезпечення комплексної професійної земельно-екологічної підготовки наукових співробітників та державних службовців для надання їм спеціальних знань і практичних управлінських навичок у справі організації наукових досліджень та підготовки нормативно-законодавчих актів, інспектування господарської діяльності у сфері використання та охорони земель і формування необхідного рівня їх земельно-правової і екологічної компетентності та соціальної відповідальності при прийнятті екологічно значущих управлінських і проектних рішень з урахуванням сучасних міжнародних і національних вимог сталого розвитку.

Екологічні виклики сьогодення, відповідальність суспільства за збереження довкілля для нинішніх та майбутніх поколінь, процеси євроінтеграції обумовлюють необхідність забезпечення екологічної виваженості та обґрунтованості управлінських рішень, які призводять до впливу на земельні ресурси та довкілля. Вирішення економічних та соціальних проблем, які стоять перед суспільством у галузі земельних відносин і галузі використання та охорони земель на місцевому, національному та глобальному рівнях без врахування екологічної складової на сучасному етапі розвитку суспільства та держави не можливо. Згідно із статистичними даними, 15 % керівних кадрів у світі приймає рішення, які впливають на 85 % ресурсів планети, збереження та відновлення чи забруднення довкілля. Недостатність екологічних знань у всіх сферах суспільства призводить до більшості порушень земельного, природоохоронного, містобудівного та іншого законодавства і є причиною бездіяльності керівництва і неадекватної реакції населення. Тому підвищення рівня екологічної свідомості державних службовців, набуття ними компетентності та практичних навичок щодо виконання своїх посадових

обов'язків та службових завдань з урахуванням земельно-екологічної складової буде сприяти підвищенню ефективності реалізації державної екологічної політики у галузі земельних відносин та використання і охорони земель, зменшенню ризиків виникнення екологічних небезпек або наслідків від їх виникнення, зміцненню здоров'я нації, створенню передумов для збереження національного багатства нашої країни і досягнення сталого розвитку.

Особливістю підготовки та післядипломної освіти в напрямі землевпорядника-дослідника та землевпорядника-еколога на відміну від інженера-землевпорядника полягає в тому, що він не повинен бути вузьким спеціалістом у сфері геодезії та землеустрої чи у галузі екологічних проблем у містобудуванні чи сільському господарстві. Він повинен володіти екологічними знаннями в багатьох сферах екології, мати системне бачення екологічних проблем землекористування у природокористуванні, сільському господарстві, містобудуванні, промисловості тощо і можливостей їх уникнення у практичній діяльності, приймати компетентні рішення у процесі управління земельними ресурсами та землекористуванням і здійснення державного контролю із відвернення можливих збитків земельними ресурсам та оточуючому середовищу в умовах ризику і невизначеності господарської діяльності.

Зважаючи на вище зазначене *основними завданнями* Академії з підготовки та післядипломної освіти фахівців із галузі знань «Архітектура та будівництво» за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» із напрямів наукова, управлінська, інспекційна та еколого-землевпорядна діяльність у галузі земельних відносин і галузі використання та охорони земель є формування та набуття компетентності, відповідальності, навичок та вмінь у молодих вчених та державних службовців У – УІІ категорій з таких питань:

- 1) комплексне дослідження проблем управління в галузі земельних відносин та галузі використання і охорони земель, здійснення відкритої науково-технічної політики у галузі використання та охорони земель щодо використання природних ресурсів;

2) координація діяльності всіх структурних ланок, установ і організацій та узгодження земельно-екологічних інтересів держави, територіальних громад, громадян і юридичних осіб у галузі земельних відносин і використання та охорони земель;

3) оцінка і прогнозування антропогенного впливу на земельні ресурси та довкілля, а також стан і використання природних ресурсів;

4) формування нормативно-методичної бази у галузі використання та охорони земель, регулювання природокористування;

5) організація єдиної державної системи земельного та екологічного моніторингу;

6) організація і здійснення державного контролю за використанням і охороною земель а також використання природних ресурсів;

7) забезпечення населення екологічно значущою інформацією;

Такі фахівці повинні:

– володіти теоретичними основами та дослідницькими навиками державного, соціального та екологічного управління у галузі земельних відносин, використання та охорони земель, регулювання природокористування;

– мати необхідні знання в сфері землеустрою, загальної екології, теорії універсальних законів розвитку природи, раціонального земле- та природокористування, земельного та екологічного права;

– вміти користуватися сучасними методами землевпорядної, екологічної та судової експертизи у земле- та природокористуванні;

– добре знати сучасні методи досліджень і технології управління на локальному і регіональному рівнях, у сфері земельних ресурсів, використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки землекористування;

– володіти способами управління, що відображають інтереси держави, територіальних громад, громадян та юридичних осіб в сфері екології землекористування та землеустрою, налагоджувати їх взаємодію;

– вміти готувати суспільну думку при реалізації крупних господарських проєктів, які стосуються інтересів широких верств населення або впливають на екологічну ситуацію землекористування в регіонах, містах та інших населених пунктах;

– вирішувати конфліктні ситуації і протиріччя з органами управління інших регіонів, коли здійснювані господарські заходи ведуть до змін екологічної ситуації в землекористуванні та територіях ПЗФ;

– добре знати нормативи забруднень земельних ресурсів, ґрунтів та навколишнього природного середовища підприємствами промисловості, транспорту, сільського господарства, форми і розміри платежів за забруднення і використання земельних та інших природних ресурсів;

– мати уяву про методи формування бюджетних та позабюджетних екологічних фондів і способи контролю за їх витратами;

– вміти прогнозувати соціально-економічні наслідки господарських рішень, що стосуються землекористування територій і організацій;

– володіти сучасними методами аналізу управлінського процесу, знати науково-обґрунтовані критерії його ефективності, вміти забезпечувати оптимальне функціонування державної служби і організацій, що займаються питаннями управління та контролю у галузі земельних відносин та використання і охорони земель;

– підвищувати професійну кваліфікацію, оволодівати передовим вітчизняним і зарубіжним досвідом, пов'язаним з охороною земель і переходом до стійкого розвитку.

Таким чином, саме на основі обов'язкового введення професійної землевпорядної і екологічної підготовки та забезпечення подальшого удосконалення й оновлення екологічних знань, набутих навичок та вмінь молодий вчений та державний службовець, представник органів місцевого

самоврядування буде в змозі обґрунтовано передбачати і прогнозувати свою діяльність, пов'язану із земле- та природокористуванням, сприяти переборенню системної кризи, запобігати подальшому розвитку місцевих, національних та глобальних екологічних проблем.

Стратегічні цілі підготовки та післядипломної освіти в Академії із галузі знань «Архітектура та будівництво» за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» із спеціалізацій «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» визначаються концептуальними засадами Національної доктрини розвитку освіти, Законів України «Про державну службу», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону земель», «Про землеустрій», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», Указів Президента України «Про першочергові заходи з реалізації Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», «Про Національну антикорупційну стратегію на 2011–2015 роки», «Про Стратегію державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки», «Про Комплексну програму підготовки державних службовців», «Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України», «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, Розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року».

Відповідно до Закону України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» основні стратегічні цілі підготовки та післядипломної освіти в Академії у галузі знань 0801 – геодезія та землеустрій за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» із спеціалізацій «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» «землеустрій і адміністрування

землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» є кадрове забезпечення та сприяння:

поліпшенню екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки у галузі використання та охорони земель;

досягненню безпечного стану землекористування для здоров'я людини та навколишнього природного середовища;

інтеграції земельної і екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого управління земельними ресурсами і землекористуванням;

припиненню втрат родючості ґрунтів, біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі;

забезпеченню екологічно збалансованого земле- та природокористування;

удосконаленню реалізації регіональної земельної та екологічної політики.

Підготовка та післядипломна освіта дослідників та державних службовців У – УІІ категорій з високим рівнем екологічних знань, формування екологічної свідомості і культури на основі нових критеріїв оцінки взаємовідносин людського суспільства й природи (не насильство, а гармонійне співіснування з нею) є одним з головних важелів у вирішенні надзвичайно гострих екологічних і соціально-економічних проблем сучасної України, реалізації земельно-екологічної політики, контролю та управління у земельних відносинах, використання та охорони земель, забезпечення екологічної безпеки землекористування.

ІІІ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління – державний вищий навчальний заклад, що фінансується з державного бюджету і підпорядкований Міністерству екології та природних ресурсів України. Навчальний заклад засновано 1992 року наказом Мінприроди України (наказ № 62/47 від 21.08.92). До 2004 року він був Державним інститутом підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів Міністерства

екології та природних ресурсів України. Відповідно до наказу Мінекоресурсів України № 041 від 05.02.2004 р. його назву змінено на Державний екологічний інститут Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 липня 2008 р. № 929-р та згідно з наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 14 липня 2008 р. № 361 Державний екологічний інститут реорганізовано в Державну екологічну академію післядипломної освіти та управління.

Академія підпорядкована Міністерству екології та природних ресурсів України і має державну форму власності.

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління - провідна організація Мінприроди у сфері освітньої, науково-практичної та методичної роботи з питань охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Важливим напрямом освітньої діяльності Академії є забезпечення комплексної професійної екологічної підготовки державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та фахівців суб'єктів господарювання, формування необхідного рівня їх екологічної компетентності та соціальної відповідальності при прийнятті екологічно значущих управлінських рішень з урахуванням сучасних міжнародних і національних вимог сталого розвитку, підвищення екологічної компетентності представників екологічних громадських організацій, вчителів загальноосвітніх та викладачів вищих навчальних закладів, методологічне та методичне забезпечення розвитку освіти в інтересах сталого розвитку тощо.

Пріоритетними напрямами діяльності Академії є забезпечення ефективної реалізації національної екологічної політики на державному, секторальному та регіональному рівнях; охорона та раціональне використання природних ресурсів; розробка та впровадження новітніх ресурсо- та енергоощадливих технологій; організація та здійснення екологічного моніторингу; поводження з небезпечними відходами; гармонізація національних екологічних стандартів з міжнародними;

регулювання негативного антропогенного впливу на зміну клімату та адаптації до його змін; оцінювання техногенних ризиків з метою визначення оптимальних форм управління екологічною безпекою в різних галузях народного господарства тощо.

В структурі Академії – Навчально-науковий інститут управління та екологічної безпеки, Навчально-науковий інститут економіки та екології природокористування, Навчально-науковий інститут екологічної моніторингу та інноваційних технологій, Міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку, Центр соціально-екологічної інформації, Центр трансферу технологій та інновацій, Науково-дослідна лабораторія прикладних екологічних проблем. В штаті Академії працюють 18 докторів наук та 34 кандидати наук, 2 працівника Академії є членами-кореспондентами Національної академії аграрних наук.

Академія акредитована в Національному агентстві з акредитації України як Орган сертифікації систем екологічного управління, є формуючим сегментом мережі трансферу технологій з питань охорони довкілля, раціонального природокористування та екологічної безпеки, базовою організацією для технічного комітету із стандартизації ТК 82 «Охорона навколишнього природного середовища України».

При Академії діє спеціалізована вчена рада для захисту кандидатських та докторських дисертацій зі спеціальності 21.06.01 – Екологічна безпека (технічні науки), для захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 03.00.16 – Екологія (біологічні науки) та аспірантура із спеціальності «Економіка природокористування та охорона довкілля», здійснюється видавництво наукового журналу «Екологічні науки». Крім ліцензій Міністерства освіти і науки України на здійснення освітньої діяльності, Академія єдина серед вищих навчальних закладів України має право на здійснення операцій у сфері трансферу технологій з питань охорони довкілля, раціонального природокористування і забезпечення екологічної безпеки (свідоцтво МОН України від 12 червня 2009 року АО № 0000014) та входить до складу української і російської мереж трансферу технологій.

Загальна кількість працівників Академії станом на 1 січня ц. р. – 147 осіб. Навчальний процес забезпечує 71 науково-педагогічний працівник, серед яких 16 докторів наук, 33 кандидати наук; із них 10 працівників мають наукове звання професора, 9 – наукове звання доцента, 10 – старшого наукового співробітника.

Крім того, до навчального процесу залучаються викладачі на умовах сумісництва та погодинної оплати праці, а саме: керівники підрозділів та провідні спеціалісти Центрального апарату Мінприроди, Державної екологічної інспекції, Державної служби заповідної справи, державних управлінь екології та природних ресурсів в областях, містах Києві та Севастополі, науково-дослідних інститутів та вищих навчальних закладів України.

Керівник Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди України – ректор Бондар Олександр Іванович, д. б. н., проф., чл.-кор. НААН України, Заслужений діяч науки і техніки України, нагороджений нагрудним знаком МОН України «Петро Могила», Почесною грамотою Кабінету Міністрів України.

Трудову діяльність розпочав у 1979 році в Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства і агрохімії (м. Харків). Працював завідувачем лабораторії, заступником директора Поліської філії УНДІГА. З 1996 р. Бондар О. І. працював на керівних посадах: директор Поліського регіонального науково-виробничого центру екологічного та аерокосмічного моніторингу “Полісся” (ДНВЦ “Полісся”), директор Волинського державного наукового та інформаційного центру НАНУ та Мінприроди України в м. Луцьк, в. о. директора Науково-технологічного центру “Таско-Екос”. Очолює Державну екологічну академію післядипломної освіти та управління з 2003 року.

Величина навчальної площі Академії становить 1735,8 кв. м.

Освітня діяльність Академії спрямована на формування у державних службовців, керівників та фахівців навичок та фундаментальних екологічних знань, що ґрунтуються на неспоживацькому ставленні до природи як до універсальної та унікальної цінності, підвищення рівня ефективності

екологічно значущих управлінських рішень відповідно до вимог сьогодення та кадрове забезпечення пріоритетних напрямів діяльності Міністерства екології та природних ресурсів України.

Науково-дослідницька діяльність Академії спрямована на виконання науково-дослідних робіт з пріоритетних напрямів діяльності Мінприроди, Мінагрополітики та інших міністерств і відомств з питань забезпечення раціонального використання земельних та інших природних ресурсів, охорони земель та впровадження результатів наукових досліджень у навчальний процес. В академії зареєстрована і здійснюється науково-технічна програма (НТП) «Напрями розвитку та механізми формування економіки і екології землекористування в умовах нових земельних відносин» (номер державної реєстрації 0111U006654).

Інформаційно-просвітницька діяльність Академії має сприяти формуванню у державних службовців, керівників підприємств і організацій, фахівців, представників громадськості та ЗМІ, молоді екологічної культури та свідомості. Викладачі Академії здійснюють підготовку та видання підручників, навчальних посібників, систематично проводять інформаційно-просвітницькі заходи, приймають активну участь у науково-практичних конференціях, круглих столах, виступах по радіо та телебаченню, забезпечують роботу екологічного напрямку.

У зв'язку з вищезазначеним планується перспективними напрямами Академії розробка та постійне оновлення професійних програм за всіма напрямами діяльності Мінприроди, в тому числі і за напрямом геодезія та землеустрій за спеціальністю «Геодезія та землеустрій» із спеціалізацій «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування» «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» у галузі використання та охорони земель, на основі використання сучасних форм, методів та методик організації і проведення навчання, а саме з питань сучасних вимог щодо підвищення ефективності реалізації екологічної політики, виконання міжнародних угод та зобов'язань України щодо охорони довкілля, вдосконалення земле- та природоохоронного

законодавства, охорони земельних ресурсів та забезпечення їх раціонального використання, впровадження механізмів екологічного менеджменту, у тому числі організації та здійснення земельного та екологічного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства, екологічної стандартизації та нормування, вдосконалення системи управління земельними ресурсами, сприяння впровадженню ресурсо- та енергозберігаючих технологій тощо. Загальні показники розвитку Академії наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Загальна характеристика Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління

| № з/п | Показник діяльності | Кількісні параметри | |
|-------|---|-----------------------|--------|
| | | Заочна форма навчання | форма |
| 1 | 2 | 3 | |
| | Ліцензований обсяг вищого навчального закладу | | |
| | – молодший спеціаліст | | – |
| | – бакалавр | | – |
| | – спеціаліст | | – |
| | – магістр | | 75 |
| | – підвищення кваліфікації | | – |
| | Кількість студентів, курсантів, слухачів разом: | | 75 |
| 1 | 2 | 3 | |
| | зокрема за формами навчання: | | |
| | – денна | | – |
| | – вечірня | | – |
| | – заочна | | 75 |
| | Кількість навчальних груп | | 3 |
| | Кількість спеціальностей, за якими відбувається підготовка фахівців, разом: | | 1 |
| | зокрема за освітньо-кваліфікаційними рівнями: | | |
| | – молодшого спеціаліста | | – |
| | – бакалавра | | – |
| | – спеціаліста | | – |
| | – магістра | | 75 |
| | – підвищення кваліфікації | | – |
| | Кількість кафедр, разом: | | 9 |
| | З них випускових: | | 1 |
| | Кількість факультетів (відділень), разом: | | 1 |
| | Загальні навчальні площі будівель (кв. м) | | 3127,9 |

| | | |
|--|---|--------|
| | З них: | |
| | – власні: | 2111,9 |
| | – на договірних засадах: | 1016,0 |
| | Площі, які здаються навчальним закладом в оренду (кв. м.) | - |
| | Інше | - |

ІУ. НАЯВНІ І ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ЩОДО НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ З ПІДГОТОВКИ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Матеріальна база і перспективи її розвитку. Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління розмістилася на двох поверхах чотириповерхової будівлі. Загальна площа навчальних, адміністративних та побутових приміщень становить 3127,9 кв. м, із них аудиторій – 1735,8, приміщення для науково-педагогічного персоналу – 927,7 кв. м, службові приміщення 75 кв. м, бібліотека 389,4 кв. м. Побутові приміщення включають одну роздягальню та чотири санітарні вузли. До загальної площі включено також задіяні аудиторії та приміщення бібліотеки, загальною площею 1016 кв. м, закладів-партнерів – Українського інституту науково-технічної та економічної інформації, Державної екологічної інспекції України.

До початку навчального року проведено капітальний ремонт: замінено вікна, реконструйовано опалення, замінено сантехнічні вузли, перероблено освітлення (люмінесцентні лампи), відремонтовано сходи та вхідну частину. Освітлення відповідає СніПу II-4-79 «Естественное и искусственное освещение».

У приміщеннях функціонує загально обмінна вентиляція. Мікроклімат відповідає ДСН 3.3.6042-99 щодо температурного режиму, вологості, швидкості руху повітря.

В академії паяльні та лудильні роботи не проводять.

Санітарний паспорт, виданий санепідемстанцією Солом'янського району м. Києва, свідчить про відповідність наявних приміщень, їх санітарно-технічного стану та умов експлуатації вимогам санітарних норм,

будівельних норм і нормативних документів, що регламентують порядок провадження освітньої діяльності.

У розпорядженні навчальних підрозділів аудиторії, кабінети, оснащені сучасним обладнанням і призначені для проведення лекцій, семінарів, практичних занять, тренінгів, функціонує мультимедійна лекційна аудиторія.

Навчальна база Академії охоплює комп'ютерний клас на 12 місць, обладнаний сучасними ПЕОМ, загальною площею 72 кв. м. Комп'ютеризовано роботу відділів навчально-методичної роботи, науково-дослідної діяльності, бухгалтерії, встановлено локальну комп'ютерну мережу, приєднану до системи Інтернету. Створено власний сайт навчального закладу.

В Академії створено власну поліграфічну базу і видавництво.

Значна роль у забезпеченні продуктивності навчального процесу належить бібліотеці Академії з читальним залом на 60 робочих місць загальною площею 389,4 кв. м. У бібліотеці функціонує 1 комп'ютерна програма «Електронний каталог», створено спільно з НААН України бібліотеку з електронною пошуковою системою ІРБІС. Значна робота проводиться щодо поновлення фондів бібліотеки. Фонд на початок 2011–2012 навчального року становить 5874 примірників книг, а з урахуванням електронних носіїв – 7872 примірників.

У читальній залі бібліотеки встановлено комп'ютери, підключені до Інтернету.

Для проведення культурно-масових заходів в Академії використовують актову залу на 60 місць.

Навчальний процес повністю забезпечено навчальними площами на весь термін навчання. Забезпеченість аудиторіями та кабінетами стовідсоткова.

На перспективу заплановано реконструкцію будівлі та добудову дворівневої мансарди, що дасть змогу збільшити власні площі на 2500 кв. м. Завершується розробляння проекту та його узгодження. Вартість робіт становить близько 16 млн грн. Для виконання будівельних робіт заплановано

залучити як власні кошти, так і кошти інвесторів. Роботи буде завершено до середини 2015 року.

Кадровий склад. Навчальний процес з перепідготовки фахівців у галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» із спеціальності 193 «Геодезії та землеустрій» (за спеціалізаціями «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування», «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель») забезпечують 14 викладачів, серед яких 4 доктори наук, що становить 28% загальної кількості науково-педагогічних працівників Навчально-наукового інституту економіки та екології природокористування, 10 кандидатів наук – 72% загальної кількості науково-педагогічних працівників, 3 них 3 мають звання професора (21 %), 7 – доцента (50 %).

Випускною кафедрою перепідготовки в галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» із спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» за спеціалізаціями «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування», «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» є кафедра екології та економіки землекористування. На кафедрі працюють 6 науково-педагогічних працівників, з яких 3 доктори наук та 3 кандидати наук.

Одночасно планується залучення до викладання в Академії провідних фахівців Національного університету будівництва та архітектури.

Навчально-методичне забезпечення. Навчально-методичним забезпеченням підготовки та післядипломної освіти із галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» із спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» за спеціалізаціями «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування», «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель» є варіативна частина Освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр, робочі програми до дисциплін навчального плану.

Виходячи з цілей навчання, в учбовому процесі застосовуються такі методи, як лекції, семінари, аналіз конкретної ситуації, ділові ігри, тренінги, науково-практичні семінари, практичні заняття з розглядом конкретних ситуацій. В Академії розробляються методичні вказівки з проведення інтерактивних видів занять, які також будуть використовуватись для проведення перепідготовки фахівців у галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» із спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» за спеціалізаціями «науковий співробітник із землеустрою та адміністрування землекористування», «землеустрій і адміністрування землекористування» та «інспектування господарської діяльності в галузі використання та охорони земель».

У. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Наукова діяльність Академії спрямована на науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації та підготовки кадрів і є невід'ємною складовою освітньої діяльності.

Метою наукової та науково-технічної діяльності Академії є інтеграція наукової, навчальної та виробничої роботи. Наукова та науково-технічна діяльність в Академії ґрунтується на концептуальних засадах Законів України «Про державну службу», «Про освіту», «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про землеустрій», «Про охорону земель», «Про природно-заповідний фонд України», Указу Президента України «Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України», «Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців», Розпорядження Кабінету Міністрів України, Розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року», «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції державної політики у сфері управління якістю продукції (товарів, робіт, послуг)», постанови Верховної Ради України «Про

дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні» та інших нормативних актів з питань забезпечення земельно-екологічної безпеки, охорони та раціонального використання земельних та інших природних ресурсів.

Основні принципи наукової та науково-технічної діяльності Академії:

- органічна єдність змісту освіти і програм наукової діяльності;
- спрямування досліджень та розробок на створення нових підручників та посібників з урахуванням досягнень науки і техніки;
- безпосередня участь науково-педагогічного складу Інституту в науково-дослідних роботах;
- залучення до навчального процесу провідних учених і науковців наукових установ та організацій;
- організація наукових та науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з актуальних питань природоохоронної діяльності, забезпечення екологічної безпеки та раціонального природокористування.

Пріоритетними напрямками роботи наукової діяльності Академії є:

- створення єдиної системи екологічної підготовки та післядипломної освіти державних службовців, керівників та відповідних спеціалістів системи міністерств в галузі земельних відносин, використання та охорони земель, охорони інших природних ресурсів, спеціалістів виробничої сфери;
- навчально-методичне, наукове, нормативно-правове забезпечення та координація її розвитку, підготовка наукових кадрів із присвоєнням наукового ступеня;
- впровадження екологічних міжнародних стандартів серії ISO 14000, сертифікації та систем управління довкіллям на підприємствах відповідно до вимог стандарту ISO 14001;
- розробка та затвердження адаптованих до правил та норм ЄС стандартів у сфері землеустрою, охорони навколишнього природного середовища та земель, науково-методичне забезпечення підготовки фахівців із землеустрою та кадастру;
- науково-методичне забезпечення земле- та природоохоронних робіт в системах Мінагрополітики України, Мінприроди України та інших відомств

з питань вдосконалення економічного і регуляторних механізмів регулювання земельних відносин та земле- і природоохоронної діяльності;

– наукове обґрунтування та вдосконалення механізмів екологізації землекористування;

– видавництво інформаційно-просвітницьких матеріалів (журналів «Екологічні науки», «Земельне право», інформаційного бюлетеню тощо), екологічне виховання населення та активне залучення громадськості до вирішення земле- і природоохоронних проблем.

Для розвитку вищезазначених напрямів в Академії працюють ТК 82 «Охорона навколишнього природного середовища України», редакційно-видавничий центр, Орхуський інформаційно-тренінговий центр, діє аспірантура і спеціалізовані вчені ради К 26.880.01 з правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 21.06.01 – екологічна безпека та К 26.880.02 за спеціальністю 03.00.16 – екологія (біологічні науки).

Перспективи наукової та науково-видавничої діяльності. Для видання навчальної, наукової та фахової літератури в Академії створено структурний підрозділ – редакційно-видавничий відділ, що входить до Науково-дослідного інституту соціально-екологічної інформації.

На сьогодні підготовлено до друку низку видань: монографію «Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування», «Земельний капітал: теоретико-методологічні основи формування та функціонування», «Організаційно-правові акти у сфері природно-заповідного фонду України», «Оцінка екологічної безпеки осушуваних сільськогосподарських земель», «Помічник екологічного інспектора», «Основи інтегрованого управління природокористування і розвитком інфраструктури», «Нормативно-правові акти України щодо охорони довкілля», продовження серії фахових навчальних посібників «Історія земельних відносин та землеустрою», «Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Землевпорядне проектування: еколого-ландшафтний землеустрій сільськогосподарських підприємств»,

«Стандартизація та нормування у сфері екології землекористування», «Стандартизація та нормування у землеустрої», підручник «Землеустрій» тощо. Готуються до друку посібники «Землепорядне проектування: організація території сільськогосподарських підприємств» та «Землепорядне проектування: організація територій складових екомережі України».

VI. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародна діяльність Академії спрямована на науково-методичне та кадрове забезпечення виконання міжнародних угод в сфері охорони довкілля, узагальнення та поширення міжнародного досвіду та практики управління навколишнім природним середовищем, впровадження ресурсозберігаючих та екологічно більш чистих технологій виробництва, зменшення антропогенного навантаження на довкілля та господарської діяльності на здоров'я населення. Академія була базовою організацією для реалізації міжнародного проекту «Імплементация положень Орхуської конвенції, поінформованість громадськості та населення», є головною організацією Мінприроди з питань впровадження, адаптації та розвитку європейських стандартів та нормативів серії ISO 14000, та виконання компоненту проекту ЮНЕП «Екологізація економік країн Східного партнерства Європейського Союзу» (EaP-GREEN) з питань впровадження сталого споживання та виробництва через розвиток сталих державних закупівель .

**Директор Навчально-наукового інституту
економіки та екології природокористування**

А.М. Третьак